

Breide ratten

Eerste druk, november 2012
© 2012 Wouter

Foto's: Nationale Beeldbank
Corrector: TXT Imagine

ISBN: 978-90-484-2660-7
NUR: 402

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer
www.freemusketeers.nl

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of veelevoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (i) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (ii) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Breierende
ratten

Wouter

Inleiding

Badend in het zweet werd ik wakker en verslagen zat ik daar op de rand van mijn bed.

Mijn hele lichaam trilde en ik mompelde tegen mijzelf: ‘Kom op, ’t is voorbij.’

En nog onvast ter been raapte ik mijn bril op van de grond.

Ik constateerde dat het glas water dat ik ’s avonds op mijn nachtkastje had gezet, leeg en in stukken aan de andere kant van de kamer lag. Schichtig keek ik om mij heen en kon het niet laten om toch weer even onder mijn bed en achter de overgordijnen te kijken of ‘ze’ weg waren. Heel vreemd dat die beelden de laatste weken weer in alle hevigheid bezit van mij namen. Misschien had ik toch gisteren minder op staartmeesjes moeten letten en niet meer aan Martins foto moeten snuffelen en de muziek ‘Signalen’, van Herman van Veen niet weer zo vaak moeten beluisteren. Voor mij zou er toch nooit licht zijn aan het eind van die waanzinnige tunnel.

Wat speelde zich toch nu weer af in mijn hoofd? Waar ging het weer fout?

Ik probeerde die beelden uit de zoveelste waanzinnige droom weer een plaatsje te geven maar ik had geen kastjes en ruimtes in mijn lijf meer over om ze op te bergen. Wanneer stopte die shit weer, dacht ik... Ik verdom het om weer aan de medicijnen te gaan was mijn volgende gedachte.

Weer was het die droom over de kinderstoel waar Martin in zat.

Een kinderstoel die helemaal ‘rattenproof’ was, met prikkeldraad om de poten gewikkeld en ingewreven met een zeer agressief verfbijtmiddel. Ik zag wel dat de ratten weer een bordje eten, net buiten Martin zijn bereik, op de tafel hadden gezet. Maar hij zat goed vastgesjord in zijn tuigje en ze konden niet bij hem komen. Martin kon ook geen kant op, ter bescherming van hemzelf. Schor was mijn keel van het schreeuwen dat hij stil in zijn kinderstoel moest blijven zitten omdat hem dan kon niets gebeuren. Maar tot mijn schrik zag

ik te laat dat hij niet goed in het tuigje vastgebonden zat en ik raakte in paniek.

Martin probeerde uit de kinderstoel te klimmen om bij zijn bordje met eten, stukjes brood met jam, te komen. De kinderstoel wankelde en Martin verloor zijn evenwicht en viel uit de kinderstoel en direct stortte de hele horde ratten zich weer op mijn mannetje en verslonden hem in enkele minuten. Zijn wanhopige oogjes die om hulp smeekten, en weer dat gekrijs toen ze hem in zijn wang beten en er pikzwart vocht uit die wond druppelde dat binnen enkele seconden veranderde in ongedierte wat direct flink meehielp om hem te verorberen. Ik kreeg een waas voor mijn ogen, maar wat ik ook deed, ik kon hem niet helpen omdat de veelvraten mij weer met hun slijmerige tentakels vasthielden.

Er kwamen tranen, ik liep naar de keuken en stak een sigaret op. Na vier of vijf sigaretten, vele rokershoestbuien kwam ik wat bij. Ik zette een kop thee en at een paar crackers met jonge graskaas. Het trillen van mijn lichaam werd iets minder en het gonzende gevoel in mijn hoofd nam ook iets af. Ik liep naar de badkamer met enige huivering en zoals bijna altijd, deed ik de deur open en keek schichtig om mij heen of de kust veilig was. Aarzelend haalde ik heel voorzichtig mijn scheerapparaat uit het badkamermeubel, alsmede een schone handdoek. Alles leek rustig. De handdoeken lagen nog strak op een stapel, dus daar waren ze nog niet geweest. Na het scheren deed ik voorzichtig de kraan open om mijn tanden te poetsen en dat was vaak zo'n bepalend moment van hoe mijn dag zou verlopen. Mijn ogen onafwendbaar strak op de zes gaatjes van de afvoer gericht en wederom leek alles rustig en veilig.

Net op het moment dat ik dacht: het gaat echt goed, zag ik iets bewegen en gelijktijdig gebeurde het weer. Een harig pootje van een veelvraat was de weg aan het verkennen hoe hij bij mij kon komen. Iedere keer kwam dat pootje uit hetzelfde gaatje van de afvoer en weer was daar dat duivelse fanatieke zwartje waar ik zo van achterop raakte.

Mijn hele lichaam huiverde van angst. Ik zette de kraan zo heet mogelijk en liet hem net zo lang stromen tot ik gekrijs uit de afvoer

hoorde en weer het gevoel had dat die veelvraat wel derdegraads verbrand moest zijn en in Beverwijk ook geen overlevingskans meer had.

Snel drukte ik de zwart rubberen stop op de afvoer en legde er een aantal flesjes met aftershave op. Ik ging in de kamer nog even een sigaretje roken om bij te komen en tegen mijzelf te kunnen zeggen: kom op 't is voorbij, 't is nu echt voorbij Wouter!

Er werd weer zeer zwaar gevochten in mijn hoofd, en ik onderging het omdat ik er toch niets aan kon veranderen. Zo hadden de jaren geleerd. Spaans benauwd keek ik naar de kier onder de kamerdeur van hooguit twee centimeter. Voor mijn rust haalde ik twee schilderijtjes van de muur en legde die zo neer dat de kier bijna hermetisch was afgesloten. Het overgebleven open stukje was twaalf centimeter breed en dat sloot ik altijd af met een pak macaroni van Honig.

Dat paste altijd precies. Dan nog iets zwaars erop zodat ze dat gladde pakje niet makkelijk opzij konden schuiven, wat mij één keer was overkomen. Ik zette de afvalbak op het aanrecht zodat zich daarachter ook niets kon verstoppen en begon mij iets te ontspannen. Heel dwangmatig wilde ik toch weer het nummer 'Signalen' horen van Herman van Veen. Op het moment dat ik naar de cd-speler liep om dat nummer op te zetten, gaf mijn onderbewustzijn ergens toch weer aan dat de waanzin in mijn hoofd weer terrein aan het winnen was. Zeker een half uur was de ene 'echte' Wouter met de andere 'waan' Wouter aan het strijden. De echte Wouter won dit keer. Goed opletten dus, en geen foute muziek die mij er misschien weer toe zou brengen om nog één keer in Oostenrijk te gaan kijken of Martin daar toch niet ergens onder een bruggetje zat verstopt en op zijn vader zat te wachten.

Weer huiverend naar de badkamer. Ik meende uit de doucheafvoergesis en gekrijs te horen.

Razendsnel een koude washand over mijn gezicht gehaald, een luchtje onder mijn oksels en weg. De badkamer uit en naar de slaapkamer om mij aan te kleden. Lag de stapel onderbroeken nu overhoop of verbeelde ik mij dat...

Ik vertrouwde het niet en deed een ovenhandschoen aan omdat ik de pijn van die venijnige veelvraat en rattenbeten niet meer aan kon. Slim van mij, want ze zaten er wel. Ik werd heftig gebeten, maar dankzij de ovenhandschoen deed het bijna geen pijn. Snel pakte ik een onderbroek en een paar sokken. Bij de overhemden was van alles mis, dat zag ik gelijk.

Er lagen spiraalvormige keutels en nog een paar draadjes van Martins truitje en ik wist voldoende: ik had genoeg lesgeld betaald. Dan maar het overhemd van de dag daarvoor aan. Waarom zou ik risico's lopen? Al zittend op de rand van mijn bed deed ik mijn onderbroek en sokken aan. Ik keek naar Martins foto en zei hardop uit de grond van mijn hart: 'Klotenjong, als jij niet dood was gegaan had ik een heel ander leven gehad!'

Ik pakte zijn foto van de muur en had weer behoefte deze in de hoek van de kamer aan stukken te gooien. Maar het eindigde zoals altijd: lang kijken naar de foto, ongecontroleerde tranen en toch weer aan de foto snuffelen om nog één keer zijn geur te ruiken.

Ik kon nog net het toilet halen en de stukjes cracker en kaas verdwenen in het kolkende water.

Martin dood

Ik ging naar de slager, lopend vanaf de parkeerplaats zag ik een vrouw staan. Heel even, een fractie van een seconde, dacht ik dat het Anja was en alles gonsde en bonkte direct in mijn lichaam.

Maar het kon Anja niet zijn want ze was al een paar jaar dood en ik hobbelde daar in de winkel van de slager verschrikkelijk achteruit.

Nooit kreeg ik meer de kans om met haar uit te praten wat onze beschadigde geest in het overleven, na het overlijden van Martin, had verwoest en kapotgemaakt. Ze stierf verbitterd, veel te jong als een vaste drinker en een stevige roker.

Ik stapte in mijn auto en zocht het stukje ‘weggeefworst’ van de slager en constateerde dat de tas was gevuld met karbonade en verse worst, terwijl ik ging voor een schenkel en soepvlees. Ik reed weer naar het kerkhof en stond daar weer de namen op de grafsteen te lezen: Martin en Anja.

Weer hoorde ik dat waanzinnige gillen van Anja toen Martin overleed. Ik stapte zo het verleden weer in op de meest trieste dag van ons leven, waar alle wanorde tussen mijn oren begon.

Het was een heldere maandagmorgen in de winter van februari 1981. Het was voor ons gezinnetje een kwetsbare morgen omdat ik de volgende dag voor een half jaar zou worden opgenomen in Astmakliniek Heideheuvel te Hilversum. Verdrietig werden Anja en ik die ochtend samen wakker en dapper zei Anja: ‘Je zult zien dat het allemaal weer goed komt, en ik red mij wel, dat weet je.’

Ze hielp mij met tandenpoetsen en aankleden en gaf mij telkens een knuffeltje zonder iets te zeggen.

Ineens zei Anja: ‘Hoor eens hoe de duiven koeren op de schoorsteen, Wouter. Dat zijn vredesduiven en daar moet je gewoon rotsvast in geloven zoals ik dat ook doe.’

En ze gaf mij wederom een kus. Ik was erg emotioneel, lichamenlijk volledig gesloopt door de astma. Ik kon niet verwerken dat ik een half jaar gescheiden van Anja en mijn jongens moest gaan leven. Zes ziekenhuisopnames in 1980 en één keer bijna gestikt, dus dan heb je geen

keus meer met een longinhoud van nog geen liter. Door de waanzinnige hoeveelheid prednison bleef ik nog iets op de been.

Martin zat parmantig in zijn kinderstoel met een bordje brood met jam. Op het moment dat ik naar hem toe liep begon hij al te schateren van het lachen. Traditiegetrouw voerde ik hem stukje bij beetje zijn boterham, als vliegtuigjes die in zijn mondje landen. Als ik zo'n stukje brood niet in zijn mondje liet landen en ik het op zijn wangetje plakte was het feest compleet en smeerde hij zelf zijn hele gezichtje, gierend van het lachen, onder de jam. Wanneer zijn bord leeg was begon mijn mannetje altijd driftig te klakken met zijn tong, hetgeen betekende dat hij dorst had. Achteraf besef je pas hoe kostbaar die paar laatste minuten waren.

Ik ging daarna nog even samen met onze andere zoon Peter naar mijn vader om met hem een boodschap te doen. Een paar uur later reed ik bij mijn ouders vandaan richting huis. Toen ik onze straat in kwam rijden, zag ik Anja hollen. Richting het winkelcentrum, wat een honderd meter verderop was gelegen. Peter vroeg: 'Waar gaat mama naar toe, papa?'

Ik claxonnerde en riep uit het raam van de auto: 'Hé Anja, wat is er?'

Dat beeld wat toen volgde krijg ik nooit meer van mijn netvlies. Terwijl ik dit schrijf komen weer de tranen van ongeloof en het diep trieste beeld van dat moment.

Anja draaide zich om en had Martin in haar armen en schreeuwde diep wanhopig: 'Doe wat! Doe wat! Hij is dood en ik kon er niets aan doen.'

Ik liep verdoemd naar Anja toe en vlak voor dat ik haar had bereikt zakte ze op haar knieën. Martin rolde uit haar armen op het gras en ons mannetje z'n gezicht had de blauwe kleur van een spijkerbroek. Anja gilte aan één stuk door: 'Hij heeft een hondenbrokje in zijn keel!'

Ik tilde Martin op en begon waanzinnig hard op zijn rugje te slaan maar hij reageerde nergens op. Ik holde met hem ons huis in en pro-

beerde onze huisarts te bereiken, maar ik kon mij niet verstaanbaar maken door Anja's wanhopige gegil.

Ik schreeuwde naar Anja dat ze het ziekenhuis moest bellen dat ik eraan kwam en gooide Martin op de voorstoel van mijn auto. Een waanzinnige wanhoopstocht volgde.

En nu nog, als ik voor de spoorbomen sta, hoor ik soms het schurende geluid van de slagboom die ik raakte toen ik vlak voor de aanstormende trein de spoorwegoverweg overstak.

Het ziekenhuis lag vanaf ons huis een zestal kilometers verderop. Op weg naar het ziekenhuis zag ik Martins handjes ineens bewegen, ik ging vol in de remmen en als een blok beton schoot mijn mannetje van de stoel af onder het dashboard. Aan één beentje trok ik hem onder het dashboard vandaan en dacht dat er misschien wat los kwam in zijn keel. Als een waanzinnige begon ik weer op zijn rugje te slaan maar hij reageerde niet meer, en ik vervolgde mijn rit naar het ziekenhuis. Met veel te hoge snelheid tegen het eenrichtingsverkeer in op weg naar de hoofdingang. De auto kwam tegen de muur van het ziekenhuis, naast de hoofdingang, tot stilstand. Bij de ingang stond een verpleegster te wachten, nam Martin van mij over en holde met hem de trap op naar de kinderafdeling.

Het was Anja toch gelukt om mijn komst aan te kondigen. Direct begon de kinderarts samen met de longarts, bij wie ik door mijn astma kind aan huis was, met het onderzoeken van Martin.

Martin kreeg iets zwarts in zijn mondje, later bleek dat een tube te heten. Ik zag zijn borstkastje weer bewegen en liep naar het eerste de beste telefoontoestel en belde Anja.

'Je hoeft je geen zorgen meer te maken. Martin ademt normaal, alles is goed.'

Ze gilte. 'Dat kan niet Wouter! Ik heb toch de glans uit zijn oogjes zien gaan!'

Het zal wel door de verdwazing van dat moment zijn geweest, maar ik ben tegenover Anja vol blijven houden dat alles goed was. Net voordat ik het gesprek wilde beëindigen en nadat ik Anja had beloofd met Martin weer snel thuis te komen, werd ik op mijn schouders

getikt door de longarts. Hij nam de hoorn uit mijn hand en legde die weer op het telefoontoestel en vroeg: 'Met wie was je aan het bellen?'

'Met Anja,' zei ik, 'om te zeggen dat alles weer goed gaat met Martin.'

Mijn longarts keek mij aan, er kwamen tranen in zijn ogen en zei: 'Je hebt geen Martin meer, Wouter. Hij is dood.'

Stamelend zei ik: 'Maar ook zijn vingertjes bewogen net nog, dokter...'

'Ach Wouter,' zei hij, 'dat noemen wij met een naar woord stuip-trekkingen.'

Wat de longarts verder zei weet ik niet meer.

Hoe lang ik daar heb gestaan om naar lucht te happen weet ik niet. Wel weet ik, dat ik de urine in mijn schoenen voelde lopen en in een ongelooflijk diep, zwart onoverzichtelijk gat donderde.

De longarts sloot Martins oogjes en ik had het gevoel dat ik zelf dood ging. Ik pakte Martin van de behandeltafel en wilde met hem naar huis. Het gonsde maar door mij heen: ik heb Anja beloofd om hem mee te nemen en nu is hij nog warm. Ik heb Anja beloofd om hem mee te nemen en hij is nog warm en dat gonsde maar door en maar door. Tot ik de trap af wilde naar de uitgang. Mijn longarts hield mij tegen en vroeg mij om Martin aan hem te geven. Ik weigerde. Het gonsde maar door: hij is nu nog warm, hij moet naar zijn moeder.

Ik heb hem gesmeekt om Martin mee te mogen nemen. De longarts streelde met zijn handen door mijn haar en vroeg hoe ik in het ziekenhuis was gekomen. Hij trachtte uit te leggen dat hij geen toestemming kon geven om met een overledene over straat te gaan. Helemaal helder heb ik dat moment niet meer. Maar ik weet nog wel dat een zuster, Gerrie genaamd, die Martin op de kinderafdeling meerdere keren had verpleegd, in tranen vroeg of ze Martin van mij over mocht nemen. Ze beloofde mij goed voor hem te zorgen.

Ik weet nog dat ik zonder Martin in mijn auto stapte en de stem van Louis Armstrong uit de luidsprekers klonk met: 'What a wonderful World'.

Van de rit naar huis weet ik niet veel meer, wel dat ik stapvoets rij-